

[Camre.]

indre oprør, som kunne befrygtes at omstyrte de „frie samfundsordninger“.

Uanset om Daily Express' oplysninger er korrekte, er det af afgørende betydning at få klarlagt den korrekte fortolkning af Den nordatlantiske Traktat. Det ville ud fra et dansk synspunkt være meget ønskeligt, hvis NATO-pagten kunne udgøre et værn for et medlemslands demokratiske samfundsorden, hvis denne truedes af indre, væbnet oprør, og det bør ved en tilføjelse til traktaten eller ved en udtalelse fra NATOs ministerråd entydigt kunne fastslås, om dette er hjemlet i traktaten.

Det må imidlertid befrygtes, at en fortolkning af traktaten indeholdende en forpligtelse for NATO til at støtte medlemslandenes regeringer mod indre oprør ligesom i det af Daily Express nævnte tilfælde kunne anvendes af regeringerne i NATOs to diktatorlande, Portugal og Grækenland, til at opnå støtte mod folkelige, demokratiske rejsninger i de pågældende lande.

Det må derfor være væsentligt, at det fastslås, at Danmark ikke kan acceptere sådan NATO-støtte til disse to medlemslandes regeringer.

Formanden: Spørgeren har ordet for at supplere sin skriftlige begrundelse af spørgsmålet.

Camre: Da der i en vis del af pressen har været visse misforståelser vedrørende den skriftlige begrundelse, som fulgte med mit spørgsmål, vil jeg gerne sige, at jeg naturligvis ikke på nogen måde har haft i tankerne, at det ville være ønskeligt, om der fra NATOs side kunne ydes en støtte til præsident de Gaulle imod de franske arbejdere og studenter. Det, jeg har haft i tankerne, er, at jeg personlig mener, det ville være ønskeligt, om NATO kunne yde støtte til en lovlig demokratisk regering, hvis denne truedes af et væbnet udemokratisk oprør. Det er noget, som jeg har haft i tankerne på baggrund af de overgreb, som er sket inden for det sidste par år mod en sådan lovlig, demokratisk regering, og det er noget, som man oven i købet må befrygte kunne gentage sig efter de vedvarende rygter, som er fremme fra Italien om, at man kunne forvente, at der skete noget tilsvarende — og

så naturligvis frygten for, at de paragraffer, der i NATO-pagten taler om beskyttelse af de frie samfundsordninger, skulle kunne misbruges af regeringer, som ikke kan siges at beskytte eller bygge på sådanne frie samfundsordninger; dermed har jeg naturligvis specielt tænkt på NATOs to diktaturstater.

Udenrigsministeren (Poul Hartling): Må jeg først slå fast, at efter de oplysninger, som udenrigsministeriet har indhentet, savner de forlydender, der har givet anledning til spørgsmålet, ethvert grundlag.

Hvad dernæst angår selve spørgsmålet, fortolkningen af Atlantpagtens artikler 2 og 4, vil jeg sige, at det er den danske regerings opfattelse, at der ikke af disse eller af andre bestemmelser i Atlantpagten kan udledes nogen ret eller nogen pligt for NATO til at intervenere i medlemslandenes indre anliggender. Atlantpagten er — jfr. hovedbestemmelsen i artikel 5 — et værn mod væbnet angreb på en medlemsstat. Der har heller aldrig under drøftelser inden for NATO været nogen, der har givet udtryk for en fortolkning af den art, som er nævnt i spørgsmålet.

Forholdet er endvidere det, at det militære og politiske samarbejde inden for NATO bygger på enstemmighedsprincippet. Den frygt, som spørgeren synes at nære for, at vi mod vor vilje skulle kunne blive indblandet i militære aktioner til støtte for udemokratiske regimer, er allerede af den grund fuldstændig ubegrundet. Og når det i en avis er hævdet, at Atlantpagtens artikel 4 skulle give andre NATO-lande en adgang til at indblande sig med militære magtmidler i vore interne forhold, er dette grebet helt ud af luften.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Kai Moltke* til udenrigsministeren:

„Har NATO-aftaler, hemmelige globale allianceforpligtelser eller amerikansk pression — midt i de vigtige nordiske unionsforhandlinger — været medvirkende til at hindre en naturlig dansk-svensk fællesoptræden ved Sveriges oprettelse af normale diplomatiske forbindelser med den vietnamesiske regering i Hanoi og med Cuba?“